

۲۰۲۰/۰۲/۰۷

غوټ جانباز

اسرار دیپلوماسی

تاریخ روابط دو جانبه افغانستان و ایالات متحده امریکا

(۱۹۱۹-۱۹۵۵)

قسمت هفدهم

نویسندگان: - گ. یژوف - پ. کرپینکو

مترجم: غوث جانباز ترجمه و تخلص: غوث جانباز

۱۷

افغانستان برای ایالات متحده امریکا حتی پس از کسب کامل استقلال، مجهول و وحشتناک باقی مانده بود. مجله "نشنل جیوگرافیک" مقاله دوم خود را در سال ۱۹۲۱ در مورد افغانستان به نشر رساند. اینبار، یکی از مؤلفین مقاله شخصاً به افغانستان سفر نموده بود. در مقاله ضمناً گزارش داده میشود: "افغانستان کشوریست که در آن مردم تندخو، دشمن جهان، نیمه بربر و بیرحم به سر میبرند." (۱) اولین نوشته های دوستانه پیرامون افغانستان در مجله "آسیا" (که دیگر نشرات ندارد) در سال ۱۹۲۹ نمایان شدند. در سال ۱۹۳۳ یکی از اشتراک کنندگان مسابقه موتو دوانی "سیتروئین" به نام "هارد مئینارد اوئین ویلیمز" در مجله "نشنل جیوگرافیک مگزین" خاطرات خود را به تحریر درآورده از رسوم و عنعنات افغانها، مهمان نوازی و کوشش های اصلاح طلبانه شاه امان الله یادآور شده بود. پس از کسب کامل استقلال افغانستان، امریکا در سطح رسمی، به جنرال قنسولی خویش در کلکته و

سفارت امریکا مقیم تهران وظیفه داده بود تا وقایع افغانستان را زیر نظر و بررسی خویش داشته باشند. گزارشات منابع مذکور بعضاً با اطلاعات جنرال قنسولی امریکا در کراچی تباخی می شدند. مسائل مربوط به افغانستان معمولاً به یکی از کارمندان جوان که مصروف سائر مسائل می بود سپرده می شد. گزارشات این کارمندان منظم نبوده، بیشتر ماهیت مناسبتی داشته و از صحت کامل برخوردار نمی بودند.

اما در وزارت امور خارجه امریکا در رابطه به مسائل مربوط به افغانستان یک شخص استثنایی وجود داشت. این استثنی دیپلمات جوان هالندی تبار بود و "کارنیلیوس وان اینگیرت" نام داشت. اینگیرت عاشق حوزه شرق نزدیک بود. "اینگیرت" در سال ۱۹۲۰ در سفارت امریکا مقیم تهران به کار گماشته شد. او دلچسپی عظیمی نسبت به افغانستان ناپیدا و اصلاحاتی که در آن جریان داشت از خود نشان داد. این دیپلمات جوان روابط نهایت حسنه را با همقطاران افغان خود در تهران تأمین نموده بود. در سال ۱۹۲۲ نظر به لزوم دید و اشنگتن، "وان اینگیرت" به سفارت امریکا در کشور چین تبدیل شد. او از وزارت خارجه کشورش اجازه خواست تا از طریق افغانستان به محل کار جدیدش برود. در جواب به "اینگیرت" گفته شد که بنابر فقدان بودجه کافی او میتواند به مصرف خود به افغانستان سفر غیر رسمی انجام دهد. دوستان افغانی "اینگیرت" در تهران به او کمک کردند تا ویزه افغانستان را بدست بیاورد. دلچسپ است که به "اینگیرت" ویزه شماره ۶ در سفارت افغانستان در تهران صادر گردیده است. اما معلوم نشد که حاملین ۵ ویزه قبلی (همچنان اتباع امریکایی) کدام اشخاص بوده اند...؟

برای رسیدن به کابل "وان اینگیرت" مجبور شد مسیری دشواری را بپیماید. او از طریق خلیج فارس ذریعه کشتی به کراچی آمد (هند برتانوی) از آنجا با ریل الی پیشاور و سپس در موتر به سوب پایتخت افغانستان، کابل حرکت کرد. در کابل از "وان اینگیرت" در سطح عالی استقبال کردند. او را در مهمانخانه خاص دربار که برای مهمانان عالی رتبه در نظر گرفته شده بود بدون پرداخت هرگونه مصارف جا دادند. اینگیرت هنگام اقامت خود در افغانستان که از ماه می الی جولای تداوم پیدا کرد به چند ولایت افغانستان سفر کرد. او پس از ترک افغانستان تصورات و مشاهدات خود را طی یک گزارش مفصل به وزارت امور خارجه کشورش سپرد. در گزارش از اوضاع و احوال افغانستان تحلیل مثبت صورت گرفته و مملو از حسن نیت بود. بطور مثال در گزارش اکیداً گفته می شد که رجال برجسته دولتی افغانستان نه تنها برابر نیستند، بلکه برخلاف، نهایت با فرهنگ می باشند. "اینگیرت" به ایالات متحده امریکا مصرانه توصیه میکرد تا افغانستان را به رسمیت بشناسد. اما

وزارت امور خارجهٔ امریکا فوراً بالای گزارش اینگیرت مهر محرمیت گذاشت و آنرا از انظار دور ساخت. بدینتریب اذهان عامه و حتی رجال سیاسی امریکا از آشنایی با گزارش اینگیرت بی خبر ماندند. مدت ها بعد مأمورین وزارت امور خارجه و دانشمندان امریکایی اعتراف میکردند که در مسألهٔ افغانستان در آن ایام واشنگتن منافع برتانیه را در هندوستان نسبت به افغانستان ترجیح میداد. اما این دلیل معتقدانه به نظر نمی رسد، چون حرف از هند برتانوی اصلاً مطرح نبود. افغانستان در زمان مورد بحث از جانب برخی از کشورهای اروپایی به رسمیت شناخته شده بود و کشورهای مذکور از این بابت با کدام مشکلی در روابط با انگلستان روبرو نبودند .

ادامه دارد...

تذکر:

هرگاه خوانندگان محترم متمایل باشند که نبشته ها و مطالب دیگری از این نویسنده را مطالعه کنند، می توانند با اجرای "کلیک" بر عکس نویسنده در صفحهٔ مقالات، به فهرست "آرشیف" شان رهنمائی شوند!

اسرار دیپلوماسی تاریخ روابط دو جانبهٔ افغانستان و امریکا